

Atskaite par dalību COPA – COGECA un EK darba grupā “Olas un putnu gaļa” 15. un 16.03.2016.

1. Tirdzniecības prognozes – jaunākā informācija par situāciju mājputnu gaļas, olu un dzīvnieku barības tirgū.
2. Diskusijas par mehāniski atdalītas gaļas definīciju, interpretāciju un ieviešanu.
3. Alternatīvie tirgi un jaunākā informācija par tirdzniecību :
  - Veco dējējvistu tirgus un eksports uz Āfriku.
  - Viedokļu apmaiņa par starptautisko tirdzniecību.
  - Brīvā tirdzniecības līguma ieviešana ar Ukrainu.
  - Pašreizējās tirdzniecības sarunas ar Japānu, Mercosur u.c.
4. Tirdzniecības standartu pārskatīšana putniem un olām.
5. Dzīvnieku labturība:
  - Pārskats par labturības sanāksmi 23.februārī.
  - Viedokļu apmaiņa par ES platformu dzīvnieku labturībā.
  - Informācija par darba grupu dzīvnieku labturības jomā.
6. Dzīvnieku veselība:
  - Jaunākā informācija par EK priekšlikumu regulai par dzīvnieku transmisīvajām slimībām (“Dzīvnieku veselības likums”).
  - Putnu gaļas inspekciju pārskatīšana un *Campilobacter* kontrole, it īpaši izmantojot substances (tādas kā peroksietikskābe) gaļas dekontaminācijai.
  - Jaunākā informācija par Eiropas Rīcības plānu antimikrobiālās rezistences ierobežošanai.
  - Jaunākā informācija par veterinārmedicīnas medikamentu produktiem.
  - Nesenie putnu gripas uzliesmojumi un eksporta ierobežojumi ar trešajām valstīm.
7. Viedokļu apmaiņa par secinājumiem no pirmās darba grupas lauksaimniecības tehnoloģiju jomā.
8. Pašreizējā situācija par pārstrādātā dzīvnieku proteīna (PAPs) atjaunošanu putnu barībā.
9. Citi jautājumi.
  - Alternatīvas putnu gaļas ražošanas pašreizējā situācija Eiropā.

Kopsavilkums

Tirdzniecības prognozes ES līdz 2025.g. Tiek prezentēti dati, balstoties uz prognožu grupas iegūtajiem rādītājiem (CIRCA: web- sistēma, kur var ievietot prognozes datus). Aizrādījums no grupas vadītāja, ka joprojām ne visas valstis nosūta savus datus un prognozes. Tirdzniecības prognoze ir sekojoša: +0,6% tītara gaļai, trušu gaļai un pīlēm +1,1%. Kopumā importa pieaugums +5,1%, eksporta +0,5%. Situāciju lielā mērā ietekmēs Ukraina un ASV, kura atgriežas normālā ražošanas stāvoklī pēc krīzes. Ar statistikas datiem ir problēma, jo katra valsts rēķina savādāk, piemēram: broilēru gaļas ražotājam 1 m² izmaksas nedēļā ir svarīgs rādītājs, ne tikai dzīvsvāra kg cena! Putni nav iekļauti tiešmaksājumos, un tā ir problēma, par kuru jārunā ar EK! Vēl arī fakts, ka putniem trūkst antibiotiku (reģistrētu lietošanai).

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Lauku tīkls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

GB- liela ietekme uz ražotājiem ir lielveikalu ķēdēm: šausmīgs cenu kritums olām, arī gaļai. Barības cenas labas jau 5 gadus.

IT- 40% no saražotām olām izlieto savā valstī olu produktos (makaroni u.c.), tāpēc tā ir cita situācija. Par trušiem- ir problēma ar trušu ādām. Iepriekš bija Krievijas un Ķīnas tirgi, tagad tie vairs nav. Tītaru gaļai būs stabils +2,5% patēriņa ↑ (pieaugums), bet cenas ir ↓ (kritušās).

CY- piedalās pirmo reizi darba grupā. Putnu sektorā ievērojami samazinās bruto peļņa, faktiski tā ir minimāla.

EE- olu ražošana samazinās, bet patēriņš ↑. 23% no gaļas patēriņa aizņem broileru gaļa, kam ir tendence pieaugt. Brīvās turēšanas sektors pieaug ļoti lēni.

FI- ļoti slikta situācija. Zemnieki protestē pret lielveikalu ķēžu cenu politiku (kritiski zemas).

FR- putnu gaļas patēriņš krītas. Problēmas ar eksportu, jo Brazīlijā strauji mainījies naudas vērtība. Putnu gripa visvairāk ietekmēja pīļu sektoru (25%!). Ir parādījies jauns ierosinātāja celms- bez klīniskām pazīmēm. Patērētāji izvēlas bioloģiskās un brīvi turētās vistu olas.

ES- olu patēriņš ↓, arī trušu gaļas patēriņš ↓ (tos arvien vairāk uzskata par mīļdzīvniekiem).

NL- problēmas ar tītariem, jo nav medikamentu pret „Black head” (Histomonīāze).

CZ- ievērojams spiediens no lielveikalu ķēdēm uz cenām. Valstī ir 1 liels trušu ražotājs, kurš nesniedz ziņas par saviem ekonomiskajiem rādītājiem.

PT- putnu sektorā kopā ↑ pagājušajā gadā +2%, ↑ tītaru gaļas eksports. ↓ diennakts vecu cāļu cena.

HU un DE- stabila, laba tirgus situācija, bet būs ↓, jo tirgū vērojama depresija. Ietekme Nigērijai.

Statistikas info plašāk šeit: http://ec.europa.eu/agriculture/poultry/index_en.htm

Par mehāniski atdalītu gaļu klātesošie piekrita DK pozīcijai: atbalstīt AVEC (Association of Poultry Processors and Poultry Trade in the EU countries) priekšlikumu EK, lai to beidzot pārliecinātu, ka mehāniski atdalīta gaļa (MSM- mechanically separated meat) (t.i. ar mašīnu) nav tikai tāda. Sanāc absurds, jo ja to dara ar roku un nazi, definīcija ir cita. Iemesls- EK ir pielīdzinājusi to liellopu gaļas kautuvju standartam.

Tirdzniecības standartu pārskatīšana. IT izstrādāts priekšlikums par veco putnu izmantošanu maltās gaļas produktos. Ja tos iekļauj, tad cena IT šobrīd ir apm. 0,25 EUR/kg. Faktiski šajā jautājumā ir krīze. Jo ir iespējama ne tikai zema cena, bet arī negatīva! Kopumā priekšlikumi sekojoši (neizdalot dalībvalstis): tirgus ir piesātināts, tāpēc jāmeklē, kā vecās vistas var izmantot noderīgu produktu ražošanai. Ieteicama ciešāka sadarbība ar labdarības iestādēm.

Nigērija ir ieviesusi absolūtu liegumu vairāk nekā 100 putnu produktu importam. Ja Benin un Nigērija ir slēgtas, vai ir kādas alternatīvas D-Āfrikā?

Par TTP sarunām. Bija tikšanās ar EK tirdzniecības daļu, bet jautājumi tika skatīti par āboliem un bumbieriem, kas ir pilnīgi cits sektors. Uzsvars uz fitosanitāriem sertifikātiem, nevis uz tarifem. Mums nepieciešams izveidot sensitīvo produktu sarakstu un tarifu līnijas.

Jau pagājušajā gadā AVEC ir iesniedzis Komisijai datus un idejas par marketinga veicināšanu. Nedrīkst pieļaut karkasu dekontamināciju, jo trešajās valstīs (piemēram ASV, UA) tas ir atļauts, bet ES valstīs to nedara, un investē lielus līdzekļus „no fermas līdz galdam”, lai iegūtu tīru produkciju. Ar UA no 01.01.2016 (uz gadu) ir atvērtas kvotas dažādiem produktiem, piem. gaļai 8000 t; saldētiem karkasiem 10 000 t. UA var iekļauties arī 3,-valstu kvotu sistēmā, kura vēl nekad nav tikusi piepildīta.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Lauku tīkls

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Japānu visvairāk interesē ES auto tirgus. Mercosur- tā kā ir mainījusies Argentīnas valdība, tā ir izteikusi vēlēšanos turpināt TTP sarunas ar ES. Ar ASV sarunas turpināsies pēc vēlēšanām jūlijā. Ar Kanādu ir beidzot fināla/nobeiguma dokumenta versija. Tā tiks tulkota ES dalībvalstu valodās. Par karkasu dekontamināciju Neskatoties uz higiēnas un labas ražošanas prakses, un biodrošības pasākumu realizāciju, tomēr pastāv mikrobiālais apdraudējums (piem. *Campilobacter*). COPA-COGECA ir pilnībā atbalstījusi skaidro riska analīzes sistēmu, kuru piedāvāja EFSA. Pārsteidzoši, bet EFSA ir apstiprinājusi dažus ķīmiskos aģentus karkasu mazgāšanai. Putniem gan tas neder. Pastāv dekontaminācija ar tvaiku un ātro saldēšanu, tai ir labi rezultāti. Šobrīd ir svarīga komunikācija ar patērētājiem. Putnu sektoram arī jābūt skaidrībai, ko mēs ražojam- vai precī, ko nopērk lielveikalā un uzreiz lieto, vai arī dabīgu, svaigu produktu.

Par dzīvnieku veselību. Ir notikušas konsultācijas ar sociālajiem partneriem par sekundārajiem likumdošanas aktiem Komisijas priekšlikumam. Cerams, ka visus varēs pabeigt 2016. gadā vai 2017.gada sākumā.

Antimikrobiālās rezistences pētīšanai izmanto datu savākšanas sistēmu- farmakovilīģenci. Cieši saistīta ar vet. medikamentu pieejamību putniem. Vēl nav skaidrs, kuri būs izņēmumi- kritiskie antibiotiku (!) līdzekļi. Par antiparazitāriem līdzekļiem- vairs nebūs nepieciešama vet.ārsta recepte. Tas attiecas arī uz kokcidiotātiem. Recepte arī turpmāk būs nepieciešama antibiotiku lietošanai. Par putnu gripas izplatību skatīt Maria Pittman prezentāciju (DG SANTE dzīvnieku slimību kontroles un apkarošanas nodaļa).

Par dzīvnieku labturību. Vairākas dalībvalstis- DE, FI, DK, LN iesniedza savu platformu Komisijai un 23.februārī sarīkoja konferenci tās prezentācijai. Komisijas pozīcija vēl var mainīties, tāpēc šāda rīcība nav īsti saprotama.

Šobrīd nav skaidrs, ko nozīmē jaunā stratēģija. Kā notiks finansēšana platformām?

ES- pieredze ar trušiem kautuvēs- priekšlikums nomainīt elektrību ar gāzi. EFSA to noraidīja, bet ES vienalga turpināja pētījumu. Truši ir vieni no tiem, kas ir jaunajā priekšlikumā, jo ir suga, kura līdz šim ir palikusi ārpus regulējuma. Nav pārliecība, ka tiks veidots speciāls regulējums trušiem (arī līdz šim tāda nav).

FR- trušu jautājums rada grūtības, jo iesaistītas tikai 5 dalībvalstis.sFR ir references iespējas (eksperti), kas var piedalīties EFSA pētījumos un formulētu regulējumu.

IT- bija darba grupa, kur piedalījās IT, FR, ES. Ir izstrādātas vadlīnijas, un tās ir pieejamas, ja dalībvalstis tās vēlas izmantot.

Pārstrādātais dzīvnieku olbaltums (PAP`s). Komisija no šī jautājuma izvairās, jaunumu nav. EFSA testa metodi joprojām nav atradusi. Par kukaiņu miltiem gan EFSA veic dažādus pētījumus un testēšanas metodes. Ieviešana sagaidāma ne ātrāk par 5 gadiem.

Aija Rozenfelde

Paraksts